

Styrdokumentens rubrik

Styrdokument

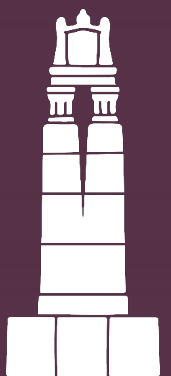
Datum och paragraf: 2025-04-08 § 71

Beslutsfattare: Socialnämnden

Dokumentansvarig: Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Diarienummer: SN/2025:29

Kommunal primärvård

Kommunal primärvård

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte	4
Mål.....	4
Omfattning och giltighetstid	4
Historik	4
Ansvar	5
Metod	9
Personer som omfattas av kommunal primärvård	9
Ej folkbokförda.....	9
Asylsökande	9
Flykting med uppehållstillstånd	9
Privata vårdgivare	9

Kommunal primärvård

Inledning

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30) och avtal mellan kommun och regionen ska kommunen erbjuda god hälso- och sjukvård till de som omfattas av lagstiftning och avtal. Hälso- och sjukvården omfattar även habilitering, rehabilitering och hjälpmedel. All vård och behandling som ges ska vara av god kvalitet och ske enligt vetenskap och beprövad erfarenhet.

Kommunens ansvar för kommunal primärvård gäller personer som

- har behov av hemsjukvård
- vistas i kommunens dagverksamhet
- vistas på kommunens korttidsboende
- bor i särskild boendeform.

Med hemsjukvård avses sjukvård i ordinärt boende till enskild som har ett sjukdomstillstånd eller ett funktionshinder som motiverar att sjukvården ges i hemmet. Kommunens ansvar gäller fr.o.m. 7 års ålder oavsett den enskildes funktionshinder/sjukdomstillstånd. När det gäller särskilda boendeformer så omfattar det personer som får bostadsbehovet tillgodosett både enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Bakgrund

Följande regelverk styr den kommunala primärvården:

SFS 2017:30 Hälso- och sjukvårdslagen

SFS 2017:80 Hälso- och sjukvårdsförordningen

SFS 2008:355 Patientdatalag

SFS 2010:659 Patientsäkerhetslag.

SFS 2010:1369 Patientsäkerhetsförordning

HSLF-FS 2017:40 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete

HSLF-FS 2017:41 Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada (lex Maria)

SOSFS 2008:1 Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter

Kommunal primärvård

HSLF_FS 2017:37 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården

SOSFS 1997:14 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård.

HSLF-FS 2016:40 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården

SOSFS 2011:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Syfte

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra vilket ansvar som åligger kommunen när det gäller primärvård.

Mål

Målet med riktlinjen är att beskriva ansvarsområden och metoder inom den kommunala primärvården.

Omfattning och giltighetstid

Riktlinjer gäller verksamheten vård och stöd. Styrdokumentet är giltigt till och med 2027-03-31.

Historik

Dokumentet ersätter tidigare riktlinje Kommunal hälso- och sjukvård som beslutades i kommunstyrelsen 2015-06-02 §111

.

Kommunal primärvård

Ansvar

Vårdgivaren ansvarar för att

- ledningen av hälso- och sjukvård är organiserad så att den tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet
- det finns ett ledningssystem för verksamheten enligt Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- verksamhetschefen har tillräcklig kompetens för uppgiften
- verksamhetschefen ges möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter så att patientsäkerheten är tillfredsställande och att vården vid enheten har god kvalitet
- den medicinskt ansvariga sjuksköterskans ställning i organisationen är tydlig och att det i övrigt finns förutsättningar för denne att utöva det medicinska ansvaret.

Verksamhetschefen ansvarar för att

- inom ramen för vårdgivarens ledningsansvar ta fram, fastställa och dokumentera rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet kontinuerligt skall bedrivas för att kunna styra, följa upp och utveckla verksamheten,
- mål för verksamheten formuleras och att dessa nås
- uppföljning och analys av verksamheten sker, så att åtgärder kan vidtas och på så sätt förbättra vården.

Det är verksamhetschefen som har det samlade ansvaret för en hälso- och sjukvårdsverksamhet. Verksamhetschefen, eller någon annan, kan dock inte ta ifrån MAS och MAR de uppgifter och det ansvar som de har enligt lagar och andra författningar.

MAS/MAR ansvarar för att

- författningsbestämmelser och andra regler är kända och efterlevs
- det finns behövliga direktiv och instruktioner för sjukvårdsverksamheten
- personalen har den kompetens som behövs med hänsyn till de krav som ställs på den kommunala primärvården
- det medicinska omhändertagandet samt insatser inom rehabområdet tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet
- samverkan och samordning med vårdresurser inom och utanför den egna verksamheten fungerar på ett för den enskilde tillfredsställande sätt
- verksamheten utvecklas enligt evidensbaserade metoder.

Kommunal primärvård

Enligt Socialstyrelsen har MAS/MAR särskilt ansvar för att

- patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet
- det finns rutiner för att kontakta läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal vid behov
- patienten får den hälso- och sjukvård läkaren har bestämt
- rutinerna för läkemedelshantering är säkra
- besluten om delegering är patientsäkra
- patientjournaler förs
- anmälan görs till kommunal nämnd om en patient utsatts för allvarlig skada eller sjukdom i samband med vård och behandling eller utsatts för risk för det.

Områdeschef ansvarar för att

- de rutiner och riktlinjer som socialnämnd, och medicinskt ansvarig sjuksköterska fastställt, är väl kända i verksamheten
- ny personal får den introduktion som krävs för att utföra sina hälso- och sjukvårdsuppgifter
- tillse att personal har åtkomst till nödvändig information och dokumentation avseende hälso- och sjukvård
- i samband med nyanställning av legitimerad personal samråda med MAS/MAR.

Sjuksköterska/distriktssköterska ansvarar för att

- bedöma patientens hälsotillstånd genom såväl patientens subjektiva upplevelser som objektiva data
- fastställa omvårdnadsdiagnoser där patientens behov av omvårdnad
- identifieras och prioriteras utifrån en analys av patientens behov, resurser, risker och problem
- planera omvårdnaden utifrån fastställda mål
- genomföra såväl omvårdnadsåtgärder som åtgärder ordinerade av annan profession.
- utvärdera patientens hälsotillstånd mot uppsatta mål
- dokumentera samtliga steg i omvårdnadsprocessen i patientens journal samt ta del av journalhandlingar och övrig dokumentation.

I omvårdnadsansvaret ligger även att

- arbeta personcentrerat i samråd med den enskilde och närstående
- samverka i team för att komplettera varandras kompetenser mellan olika yrkesgrupper men även tillsammans med den enskilde och närstående
- erbjuda en evidensbaserad vård som bl.a. innebär att använda metoder med bästa tillgängliga evidens baserat på vetenskap och beprövad erfarenhet

Kommunal primärvård

- arbeta med utveckling av omvårdnaden utifrån den enskildes behov och resurser. Det innebär också att se förändringar över tid och förstå vikten av att mäta och utvärdera vårdens kvalitet
- använda och initiera utveckling av e-hälsoverktyg och e-hälsotjänster för att svara mot krav på vårdkvalitet, tillgänglighet och sekretess i vårdmiljöer
- ha ett ledarskap som främst riktar sig främst mot det patientnära
- omvårdnadsarbetet och som ger förutsättningar för att uppnå god och säker vård
- arbeta pedagogisk som innebär kompetens för att kunna leda utbildnings- och handledningsaktiviteter som riktar sig mot såväl patienter och närstående som studenter och kollegor.

Källa: Svensk sjuksköterskeförening

Förskrivning

Sjuksköterska/distriktssköterska som genomgått adekvat utbildning har rätt att förskriva inkontinenshjälpmedel och/eller vissa läkemedel.

Arbetssterapeuten ansvarar för att

- erbjuda en evidensbaserad vård som bl.a. innebär att använda metoder med bästa tillgängliga evidens baserat på vetenskap och beprövad erfarenhet
- utgå från personens behov och egna mål för vad man vill och bör göra i sin vardag
- insatserna är personcentrerade och individuella och utförs i samverkan med personen och närstående.
- insatserna genomförs i de vardagsaktiviteter som personen upplever är meningsfulla att kunna fortsätta göra eller att vara delaktig i
- nyttja välfärdsteknologi och miljöanpassningar som del av insatserna
- handleda den enskilde i utförande av vardagsaktiviteter
- vid behov ordinera och delegera insatser till baspersonal
- bidra till kvalitetsförbättring utifrån sitt ansvar i rehabiliterings-processen
- stödja och ge råd till personal i vardagsrehabilitering
- samverka i team som bl.a. innebär att komplettera varandras kompetenser mellan olika yrkesgrupper men även tillsammans med den enskilde och närstående.

Källa: Arbetsterapeuterna

Kommunal primärvård

Fysioterapeuten ansvarar för att

- erbjuda en evidensbaserad vård som bl.a. innebär att använda metoder med bästa tillgängliga evidens baserat på vetenskap och beprövad erfarenhet
- ha en helhetssyn på människan oavsett diagnos
- arbeta förebyggande och hälsofrämjande med fysisk aktivitet och rörelse
- arbeta med rehabilitering och habilitering vid skada och sjukdom, det kan exempelvis röra sig om smärta, stelhet, muskelsvaghet, andningsproblem och psykisk ohälsa
- arbeta med utredning, behandling och utvärdering av insats
- nyttja välfärdsteknologi som del av insatserna
- bidra till kvalitetsförbättring utifrån sitt ansvar i rehabiliterings-processen
- stödja och ge råd till personal i vardagsrehabilitering
- samverka i team som bl.a. innebär att komplettera varandras kompetenser mellan olika yrkesgrupper men även tillsammans med den enskilde och närstående.

Källa: Fysioterapeuterna

Hjälpmedel

Förskrivning av hjälpmedel kan ske av den eller de som har vederbörlig kompetens för ändamålet. Den som förskriver hjälpmedel ansvarar för att patienten, eller vid behov baspersonalen, kan använda och hantera hjälpmedlet på rätt sätt.

All hälso- och sjukvårdspersonal (d.v.s. legitimerad personal och baspersonal som mottagit en delegering) **ansvarar för**

- att arbeta efter de rutiner och riktlinjer som fastställts av socialnämnd, verksamhetschef eller medicinskt ansvarig sjuksköterska eller
- att vara väl förtrogen med de lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd samt lokala anvisningar som gäller för verksamheten
- att rapportera avvikelser i hälso- och sjukvården
- att medverka i verksamhetens kvalitetsutvecklingsarbete-

All hälso- och sjukvårdspersonal **har tystnadsplikt och ett eget personligt ansvar** för hur hälso- och sjukvårdsuppgifter utförs.

Kommunal primärvård

Metod

Personer som omfattas av kommunal primärvård

Den kommunala primärvården utförs av sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter samt personal som utför insatser på delegering från ovan nämnda grupper. Det kommunala hälso- och sjukvårdsprimärvårdsansvaret omfattar inte läkarinsatser, utan för dessa ansvarar regionen.

Det är legitimerad personal som bedömer om en person som bor i ordinärt boende tillhör målgruppen för kommunal primärvård. Vid tveksamhet om en person tillhör målgruppen, eller om insatsen ingår i det kommunala primärvårdsuppdraget, avgör medicinskt ansvarig sjuksköterska/medicinskt ansvarig för rehabilitering ärendet.

Ej folkbokförda

När det gäller hälso- och sjukvårdsinsatser för personer som vistas i kommunen finns möjligheten att fakturera den kommun där personen är folkbokförd. Den enhet som ska ansvara för utförandet ska tillsammans med den enskilde och den aktuella hemkommunen planera hälso- och sjukvårdsinsatserna och faktureringen.

Asylsökande

Asylsökande har endast rätt till akut hälso- och sjukvård, vilket ges av regionens verksamheter; slutenvård och/eller primärvård. Migrationsverket bekostar vården.

Flykting med uppehållstillstånd

En flykting med uppehållstillstånd har rätt till kommunens primärvårdsinsatser enligt gällande lagstiftning och avtal.

Privata vårdgivare

Om det finns privata vårdgivare i kommunen innebär inte detta att entreprenören tar över kommunens ansvar enligt HSL. Kommunen ansvarar fortfarande för att personer erbjuds en god och säker vård och att verksamheten uppfyller kraven i HSL. Detta gäller också kravet på att det skall finnas en medicinskt ansvarig sjuksköterska, vilket därför måste regleras i entreprenadavtalet. Uppgiften kan fullgöras av kommunens MAS eller av någon i entreprenörens verksamhet som har nödvändig kompetens för uppgiften.